EVOLUȚIA POLITICILOR DE TINERET DIN REPUBLICA MOLDOVA: PROVOCĂRI ŞI REALIZĂRI

Mihaela BORCOI

The implemented youth policies recognize youth as one of the central elements in democratic process of society. But the most of the challenges and problems that affect young people over the last few years remain the same. The issue of unemployment, migration, low levels of participation and involvement, the education system and health service are just a few of them, the state failing to develope viable tools to overcome these problems.

Tinerii reprezintă a patra parte din populaţia Republicii Moldova şi forța motrică în procesul de dezvoltare al ţării. Dezvoltarea sectorului de tineret trebuie să fie o prioritate a statului prin adoptarea şi implementarea de politici eficiente. Politicile implementate în momentul actual, dar şi cele elaborate până la ele, recunosc tinerii drept unul dintre elementele centrale în procesele democratice din societate, în mod special în luarea deciziilor care îi afectează. Deşi sectorul de tineret progresează prin finanțarea din bani publici a proiectelor de tineret, prin organizarea campaniilor de informare şi sensibilizare a tinerilor, majoritatea provocărilor şi problemelor cu care se confruntă tinerii pe parcursul ultimilor ani rămân a fi aceleaşi.

Potrivit Biroului Național de Statistică din Moldova, numărul tinerilor constituie 32,4% din populația Republicii Moldova. Respectiv, repartizarea tinerilor pe sexe se prezintă în felul următor: 49% sunt femei şi 51% bărbați. Însă, pe parcursul anilor 2014-2018, numărul total al tinerilor cu vârsta cuprinsă între 14-19 ani s-a redus de la 22% la 19,8% în 2018, tinerii cu vârsta între 20-24 de ani s-a micşorat cu 3,3 puncte procentuale, persoanele cu vârsta de 25-29 de ani a scăzut cu 31 mii, doar numărul persoanelor cuprinsă între 30-34 de ani a crescut cu 5,9 p.p.. O problemă majoră constituie faptul că numărul elevilor şi studenților se află într-o continuă descreştere. Din 2013 până în anul 2017/ 2018, constatăm că numărul de elevi şi studenți cu vârsta cuprinsă între 14-23 de ani ce revin la 10 mii de locuitori s-a micşorat de la 654 la 526 de persoane în 2017.

Gradul înalt de şomaj, migrația şi sănătatea tinerilor sunt principalele probleme care afectează tinerii. Astfel, în 2017 rata de şomaj al

tinerilor în vârstă de 15-34 de ani a constituit 6,6%, tinerii de 15-24 de ani au atins rata de 11,8%, iar cei cu vârsta de 15-29 de ani 8,1%. De asemenea, fiecare al 4-lea tânăr din Republica Moldova migrează în alte țări pentru a-și găsi un loc de muncă sau deja lucrează acolo.

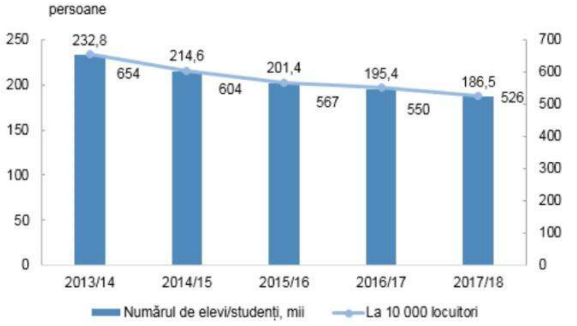

Fig. Numărul de elevi/studenți pe parcursul anilor 2013-2018

Statisticile internaţionale constată că principalele pericole pentru sănătatea tinerilor sunt nivelul scăzut al sănătăţii sexuale şi al reproducerii (rate înalte ale maladiilor cu transmitere sexuală şi sarcini nedorite), creşterea consumului de substanţe nocive, în special al alcoolului, consumul de droguri, fumatul, sporirea dramatică a numărului persoanelor afectate de HIV/SIDA şi nivelul redus al sănătăţii mentale [1]. Ținând cont de aceste date, se implică tot mai mult necesitatea de a investi în generația în creștere, ca tinerii să devină o prioritate a fiecărui stat, inclusiv a Republicii Moldova.

Dezvoltarea unor politici eficiente și complexe ar putea răspunde la problemele și provocările cu care se confruntă tinerii. În acest sens, drept exemplu de bune practici în materie de politici de tineret am putea prelua de la state europene precum România, Germania, Cehia, Estonia și Franța.

În România autoritățile publice locale sunt obligate prin lege să se consulte cu tinerii în privința deciziilor care îi privește [2]. De asemenea, investițiile europene îndreptate spre crearea unor cadre a permis ca beneficiarii acestor fonduri să fie tinerii. În acest mod, tot mai mulți tineri din zonele rurale au fost susținuți prin acordarea unor granturi pentru dezvoltarea unei afaceri.

În Germania se implementează peste 42 de proiecte ce au drept scop implicarea tinerilor la toate etapele de implementare a proiectelor. În Strategia de Tineret a Germaniei este prevăzută și crearea unui fond inovativ care să susțină propunerile și inițiativele tinerilor, dar și o platformă digitală axată pe participarea tinerilor. O practică eficientă care există în Germania și lipsește în alte state este și acordarea statutului juridic organizațiilor politice de tineret, ceea ce a generat un impact pozitiv prin acordarea unui grad înalt de independență.

În strategia de tineret din Cehia se abordează conceptul de „gândire critică" în rândul tinerilor. De asemenea, se pune un accent deosebit pe utilizarea mass-mediei în rândul tinerilor, prin dezvoltarea unor capacități care ar permite tinerilor să diferențieze informațiile adevărate de cele manipulatorii. O altă politică de tineret elaborată în Cehia, care are misiunea de a dezvolta tineri activi și responsabili, este alfabetizarea politică.

În ceea ce privește strategia de tineret a Estoniei, are drept obiectiv scăderea ratei de șomaj și încadrarea tinerilor în câmpul muncii, respectiv există serviciul *Primul meu loc de muncă* și *Garanția pentru tineret* [3]. Iar în Franța un rol important îl joacă organizațiile nonguvernamentale, care organizează numeroase activități pentru tineri. Respectiv, aceste politici elaborate și implementate pot servi bune practici în materie de politici de tineret pentru Republica Moldova.

Analizând gradul de participare politică și civică a tinerilor și modul în care sunt reflectate problemele acestora în Strategia de Dezvoltare a Sectorului de Tineret 2020, menționăm că deși se înregistrează anumite realizări, este nevoie de acordat și o mai mare atenție tinerilor, căci ei sunt pilonii economiei, politicii și culturii. Tinerii reprezentă sursa vitală într-un stat, agenți capabili să transforme și să contribuie la dezvoltarea unui stat democratic și prosper. În acest context, venim cu următoarele recomandări pentru dezvoltarea unor politici eficiente și complexe care să răspundă la provocările și obstacolele cu care se confruntă tinerii:

- Program de stagiere guvernamental/Legea cu privire la stagiere.
- Crearea și actualizarea permanentă a unor site-uri web ale autorităților publice.
- Introducerea în cadrul unei facultăți a specialităţii ce instruieşte *lucrători de tineret.*

- Crearea unor mecanisme adăugătoare în ceea ce privește programele antreprenoriale pentru tinerii cu oportunități reduse.
- Atribuirea statutului juridic organizațiilor politice de tineret.
- Modificarea Codului electoral, astfel încât cca 30% să fie candidați tineri pe listele de partid.
- Continuarea procesului de informare a tinerilor și reprezentanții administrației publice centrale și locale despre importanța participării active a tinerilor în procesul decizional.
- Promovarea activităților de voluntariat la nivel local și național.
- Dezvoltarea gândirii critice și utilizarea corectă a mass-mediei.

Referinţe:

1. LEȘCO, G., CHIREV, L., GANDRABUR, N., CUCIUC, N. *Promovarea sănătății și dezvoltării adolescenților*. Chișinău: Bons Offices, 2012, p.10.
2. *Europe's online encyclopaedia. Youth Policies in Romania*, 2017, p.7 [Accesat 27.03.2019]. Disponibil pe Internet: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/sites/youthwiki/files/gdlromania.pdf
3. EAMETS, R., HUMAL, K. *Policy Performance and Evaluation: Estonia, STYLE Working Papers*, 2015, p.3 [Accesat 28.03.2019]. Disponibil pe Internet: https://www.style-research.eu/wp-content/uploads/2015/03/-STYLE-Working-Paper-WP3.3-Performance-Estonia.pdf

Recomandat
Natalia PUTINA, dr., lector univ.